

FIȘA DISCIPLINEI

Profile Atipice de Dezvoltare I (Copilăria timpurie)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Psihologie
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie/Psiholog
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Profile Atipice de Dezvoltare I (Copilăria timpurie)			Codul disciplinei	PLR1535		
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Lavinia Cheie						
2.3. Titularul activităților de seminar	Asist univ. dr. Narcisa Prodan						
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS, Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					29
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					12
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					4
3.5.6. Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					58
3.8. Total ore pe semestru					114
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Psihologia dezvoltării Introducere în neuroștiințe Psihologie cognitivă
4.2. de competențe	<ul style="list-style-type: none">capacitatea de analiză critică a literaturii de specialitate din domeniul psihologiei dezvoltării și psihopatologiei;capacitatea de înțelegere și a unor designuri de cercetare aplicate în studiul dezvoltării atipice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector) Sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sala de curs

	Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector) Sistem audio
--	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> • Explicarea diferențelor dintre dezvoltarea normativă, tipică și traseele atipice de dezvoltare • Însușirea unor noțiuni și cunoștințe fundamentale referitoare la traseul de dezvoltare atipică în copilăria mică. • Dobândirea de cunoștințe privind complicațiile pre- și perinatale, precum și principalele sindroame neurologice. • Înțelegerea aspectelor particulare în dezvoltarea atipică și caracterizarea cognitiv-comportamentală a unor profile atipice de dezvoltare. • Interpretarea modificărilor ontogenetice din copilărie prin prisma factorilor care stau la baza acestora.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Valorizarea diferențelor individuale: Prin expunerea la varietatea de manifestări ale dezvoltării atipice. • Atitudine pozitivă față de diversitatea dezvoltării: Încurajată prin discuții și aplicații practice. • Adoptarea unor politici de promovare a valorilor care optimizează dezvoltarea.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<p>Studentul cunoaște:</p> <ul style="list-style-type: none"> • criteriile de diferențiere între dezvoltarea tipică și dezvoltarea atipică în copilăria mică; • factorii genetici implicați în trasee atipice de dezvoltare (ex. Sindrom Williams, Sindrom X Fragil); • factorii teratogeni prenatali (alcool, tutun, droguri) și efectele lor asupra dezvoltării atipice • factorii psiho-emoționali prenatali și postnatali (anxietate și depresie parentală) și impactul asupra dezvoltării timpurii; • manifestările comportamentale și emoționale specifice traseelor atipice • diferențele între manifestările tipice și atipice ale fricii, tristeții și comportamentului alimentar, în funcție de vârsta copilului; • principiile fundamentale în formularea planurilor individualizate de optimizare pentru copiii cu trasee atipice.
Aptitudini	<p>Studentul este capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifice semnele precoce ale unei dezvoltări atipice; • diferențieze manifestările tipice de cele atipice în funcție de vârstă și context; • evalueze factorii de risc asociați dezvoltării atipice; • elaboreze planuri individualizate de optimizare a funcționării cognitive și emoționale; • utilizeze în mod critic informațiile teoretice în analiza cazurilor practice.
Responsabilități și autonomie	<p>Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza traseelor tipice și atipice de dezvoltare în copilăria mică; • identificarea și evaluarea factorilor de risc pre-, peri- și postnatali; • formularea de ipoteze privind impactul factorilor genetici, teratogeni și psiho-emoționali asupra dezvoltării; • adaptarea strategiilor de sprijin la nevoile specifice ale fiecărui copil; • evaluarea critică a rezultatelor intervențiilor propuse și ajustarea acestora în funcție de evoluția copilului.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unor competențe generale de înțelegere și recunoaștere a particularităților unui traseu atipic de dezvoltare în perioada copilăriei mici, precum și de concepere a unor planuri individualizate de optimizare a funcționării cognitive și a calității vieții copiilor.
7.2 Obiectivele specifice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobândirea de cunoștințe privind diferențierea dezvoltare normativă – trasee atipice de dezvoltare. 2. Dobândirea de cunoștințe privind principalii factori pre- și perinatali care contribuie la apariția anumitor profile atipice. 3. Dobândirea de cunoștințe privind principalele trasee de dezvoltare atipică în perioada copilăriei mici. 4. Dobândirea de abilități de concepere și propunere a unor planuri individualizate de reducere a dezavantajelor unui traseu atipic și valorizare a avantajelor acestuia.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1: Tipic și atipic în dezvoltare. Înțelegerea dezvoltării atipice: Modele ale condițiilor atipice de dezvoltare	Expunerea, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată.	Prezentarea criteriilor de diferențiere între dezvoltarea tipică și cea atipică.
Curs 2: Condiții înnăscute: profile cognitiv-comportamentale ale copiilor cu afecțiuni genetice. Exemplificare Sindrom Williams	Expunerea, exemplificarea demonstrativă, descoperirea dirijată.	Prezentarea principalelor complicații predominant organice. Caracteristici cognitiv-comportamentale ale copiilor cu Sindrom Williams.
Curs 3: Condiții înnăscute: profile cognitiv-comportamentale ale copiilor cu condiții genetice. Exemplificare Sindromul X Fragil	Expunerea, exemplificarea demonstrativă, descoperirea dirijată.	Prezentarea principalelor complicații predominant organice. Caracteristici cognitiv-comportamentale ale copiilor cu Sindrom X fragil.
Curs 4: Condiții înnăscute: profile cognitiv-comportamentale ale copiilor expuși factorilor teratogeni. Efecte ale consumului de tutun și substanțe ilicite în timpul sarcinii	Expunerea, exemplificarea demonstrativă, descoperirea dirijată.	Discutarea efectelor consumului pre și perinatal de tutun și substanțe ilicite asupra dezvoltării neurocognitive.
Curs 5: Condiții înnăscute: profile cognitiv-comportamentale ale copiilor expuși factorilor teratogeni. Efectele expunerii intrauterine la alcool	Expunerea, exemplificarea demonstrativă, descoperirea dirijată.	Discutarea efectelor consumului de alcool prenatal asupra Dezvoltării neurocognitive: Sindromul Alcoolic Fetal
Curs 6: Probleme emoționale parentale prenatale și dezvoltarea atipică	Expunerea, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup.	Discutarea efectelor condițiilor parentale asupra traseului de dezvoltare: anxietatea și depresia prenatală
Curs 7: Probleme emoționale parentale postnatale și dezvoltarea atipică	Expunerea, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup.	Discutarea efectelor condițiilor parentale asupra traseului de dezvoltare: anxietatea și depresia postnatală
Curs 8: Probleme de comportament alimentar în copilăria mică: caracteristici dependente de vârstă și factori asociați	Expunerea, sinteza cunoștințelor, aplicații și exerciții practice.	Prezentarea principalelor probleme de comportament care pot apărea în copilăria mică – dependența de vârstă și factori asociați
Curs 9: Probleme de comportament alimentar în copilăria mijlocie: caracteristici dependente de vârstă și factori asociați	Expunerea, aplicații practice, sinteza rezultatelor, descoperirea dirijată.	Prezentarea principalelor probleme de comportament care pot apărea în copilăria mijlocie– dependența de vârstă și factori asociați

Curs 10: Copiii cu anxietate: caracteristici ale fricii dependente de vârstă și diferențierea anxietății	Expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, aplicații practice.	Prezentarea principalelor manifestări ale fricii tipice dependente de vârstă, precum și ale fricii patologice – în funcție de vârsta copiilor.
Curs 11: Copiii cu anxietate: profile neurocognitive și metode de optimizare	Expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, aplicații practice.	Discutarea principalelor corelate neurocognitive și a principalelor metode de optimizare.
Curs 12: Copiii cu probleme afective: diferențiere tristețe tipică vs. atipică, caracteristici dependente de vârstă	Expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, aplicații practice.	Prezentarea principalelor semne ale tristeții tipice vs. semnele tristeții atipice în funcție de vârsta copiilor.
Curs 13: Copiii cu probleme afective: Factori implicați și metode de prevenție	Expunerea, aplicații practice, sinteza rezultatelor, descoperirea dirijată.	Discutarea principalilor factori asociați problemelor afective, respectiv a metodelor de prevenție
Curs 14: Dezvoltarea atipică. Recapitulare	Expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, aplicații practice.	Recapitularea principalelor diferențieri tipic vs atipic, a principalelor tipuri de dezvoltare atipică și a factorilor asociați

Bibliografie

- Hagan, J. F., Balachova, T., Bertrand, J., Chasnoff, I., Dang, E., Fernandez-Baca, D., ... & Sloane, M. (2016). Neurobehavioral disorder associated with prenatal alcohol exposure. *Pediatrics*, 138(4).
- Hagerman, R. J. (2011). Fragile X Syndrome and Fragile X-Associated Disorders. In S. Goldstein, & C. R. Reynolds (Eds.) *Handbook of Neurodevelopmental and Genetic Disorders in Children*. New York: Guilford Press.
- Herba, C. M., Glover, V., Ramchandani, P. G., & Rondon, M. B. (2016). Maternal depression and mental health in early childhood: an examination of underlying mechanisms in low-income and middle-income countries. *The Lancet Psychiatry*, 3(10), 983-992.
- Herbert, M. (2003). Typical and atypical development. From conception to adolescence. *BPS Blackwell, Oxford*, pagini 1-13 (Introducere).
- Mash, E. J., & Wolfe, D. (2018). *Abnormal Child Psychology*. Boston, MA: Cengage Learning
- Meyer-Lindenberg, A., Mervis, C. B., & Berman, K. F. (2006). Neural mechanisms in Williams syndrome: a unique window to genetic influences on cognition and behaviour. *Nature Reviews Neuroscience*, 7(5), 380-393.
- Stein, A., Pearson, R. M., Goodman, S. H., Rapa, E., Rahman, A., McCallum, M., ... & Pariante, C. M. (2014). Effects of perinatal mental disorders on the fetus and child. *The Lancet*, 384(9956), 1800-1819.
- Wilmhurst, L. (2017). *Abnormal child and adolescent psychology. A developmental perspective*. Taylor & Francis
- ZERO TO THREE. (2021). DC:0-5™: *Diagnostic classification of mental health and developmental disorders of infancy and early childhood*(Version 2.0). Washington, DC: Author.
- Zucker, N., Merwin, R., Elliott, C., Lacy, J., & Eichen, D. (2009). Assessment of eating disorders symptoms in children and adolescents. In J.L. Matson, F. Andrasik, & M.L. Matson (Eds.) *Assessing childhood psychopathology and developmental disabilities* (pp. 401-444). New York: Springer.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminar 1: Înțelegerea criteriilor de diferențiere între dezvoltarea tipică și cea atipică: diferențiere aplicativă	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, conversația.	
Seminar 2: Modele teoretice în înțelegerea dezvoltării atipice: diferențiere aplicativă	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, conversația.	
Seminar 3: Dezvoltarea neurocognitivă a Sindromului Williams și a Sindromului X Fragil	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, conversația.	Evaluarea dezvoltării neurocognitive a Sindromului Williams și a Sindromului Fragil X din cele trei perspective.
Seminar 4: Dezvoltare atipică determinată de factori teratogeni: cunsumul pre- și perinatal de tutun și droguri	Expunerea, sinteza cunoștințelor, activități de grup și individuale, aplicații practice.	Exemplificarea efectelor consumului pre și perinatal de tutun și droguri asupra dezvoltării neurocognitive.

Seminar 5: Dezvoltare atipică determinată de factori prenatali teratogeni: Sindromul Alcoolic Fetal	Sinteza cunoștințelor, expunerea, activități de grup și individuale, aplicații practice.	Exemplificarea efectelor consumului de alcool prenatal asupra Dezvoltării neurocognitive: Sindromul Alcoolic Fetal.
Seminar 6: Probleme emoționale parentale prenatale și dezvoltarea atipică	Expunerea, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup.	Exemplificarea efectelor condițiilor parentale asupra traseului de dezvoltare: anxietatea și depresia prenatală.
Seminar 7: Probleme emoționale parentale postnatale și dezvoltarea atipică	Expunerea, descoperire dirijată, aplicații practice, activități de grup.	Exemplificarea efectelor condițiilor parentale asupra traseului de dezvoltare: anxietatea și depresia postnatală.
Seminar 8: Probleme de comportament alimentar în copilăria mică: caracteristici dependente de vârstă și factori asociați	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, conversația.	Exemplificarea diferențelor dintre preferințe alimentare și tulburarea de comportament alimentar: studii de caz.
Seminar 9: Probleme de comportament alimentar în copilăria mijlocie: caracteristici dependente de vârstă și factori asociați	Sinteza cunoștințelor, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, conversația.	Exemplificarea principalelor modalități eficiente de evaluare și intervenție în cazul copiilor cu diferite tulburări de comportament alimentar: studii de caz.
Seminar 10: Copiii cu anxietate: caracteristici ale fricii dependente de vârstă și diferențierea anxietății	Clarificarea conceptuală, activități de grup și individuale, descoperire dirijată.	Exemplificarea principalelor manifestări ale fricii tipice dependente de vârstă, precum și ale fricii patologice – în funcție de vârsta copiilor
Seminar 11: Copiii cu anxietate: profile neurocognitive și metode de optimizare	Expunerea, discutarea, clarificarea conceptuală, exemplificarea.	Conturarea profilului neurocognitiv al copilului cu anxietate pe baza rezultatelor principalelor studii în domeniu.
Seminar 12: Copiii cu probleme afective: diferențiere tristețe tipică vs. atipică, caracteristici dependente de vârstă	Clarificarea conceptuală, activități de grup și individuale, descoperire dirijată, conversația.	Exemplificarea principalelor semne ale tristeții tipice vs. semnele tristeții atipice în funcție de vârsta copiilor.
Seminar 13: Copiii cu probleme afective: Factori implicați și metode de prevenție	Clarificarea conceptuală, activități de grup și individuale, descoperire dirijată, conversația.	Exemplificarea principalilor factori asociați problemelor afective, respectiv a metodelor de prevenție.
Seminar 14: Recapitulare dezvoltare atipică	Expunerea, discutarea, clarificarea conceptuală, exemplificarea.	Clarificări conceptuale tipic vs atipic, diferențe interindividuale, factori asociați
<p>Bibliografie</p> <p>Hagan, J. F., Balachova, T., Bertrand, J., Chasnoff, I., Dang, E., Fernandez-Baca, D., ... & Sloane, M.(2016). Neurobehavioral disorder associated with prenatal alcohol exposure. <i>Pediatrics</i>, 138(4).</p> <p>Hagerman, R. J. (2011). Fragile X Syndrome and Fragile X-Associated Disorders. In S. Goldstein, & C. R. Reynolds (Eds.) <i>Handbook of Neurodevelopmental and Genetic Disorders in Children</i>. New York: Guilford Press.</p> <p>Herba, C. M., Glover, V., Ramchandani, P. G., & Rondon, M. B. (2016). Maternal depression and mental health in early childhood: an examination of underlying mechanisms in low-income and middle-income countries. <i>The Lancet Psychiatry</i>, 3(10), 983-992.</p> <p>Herbert, M. (2003). Typical and atypical development. From conception to adolescence. <i>BPS Blackwell, Oxford</i>, pagini 1-13 (Introducere).</p> <p>Mash, E. J., & Wolfe, D. (2018). <i>Abnormal Child Psychology</i>. Boston, MA: Cengage Learning</p> <p>Meyer-Lindenberg, A., Mervis, C. B., & Berman, K. F. (2006). Neural mechanisms in Williams syndrome: a unique window to genetic influences on cognition and behaviour. <i>Nature Reviews Neuroscience</i>, 7(5), 380-393.</p> <p>Stein, A., Pearson, R. M., Goodman, S. H., Rapa, E., Rahman, A., McCallum, M., ... & Pariante, C. M. (2014). Effects of perinatal mental disorders on the fetus and child. <i>The Lancet</i>, 384(9956), 1800-1819.</p> <p>Wilmhurst, L. (2017). <i>Abnormal child and adolescent psychology. A developmental perspective</i>. Taylor & Francis</p>		

ZERO TO THREE. (2021). DC:0-5™: *Diagnostic classification of mental health and developmental disorders of infancy and early childhood*(Version 2.0). Washington, DC: Author.

Zucker, N., Merwin, R., Elliott, C., Lacy, J., & Eichen, D. (2009). Assessment of eating disorders symptoms in children and adolescents. In J.L. Matson, F. Andrasik, & M.L. Matson (Eds.) *Assessing childhood psychopathology and developmental disabilities* (pp. 401-444). New York: Springer.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina răspunde provocărilor și așteptărilor actuale din psihologie și educație, reflectate de comunitatea științifică, asociațiile profesionale și angajatori. Cursurile și seminarele sunt construite astfel încât să formeze specialiști capabili să înțeleagă subtilitățile dezvoltării copilului, să diferențieze traseele tipice de cele atipice și să identifice factorii genetici, teratogeni sau psiho-emoționali care le influențează. Îmbinând cunoștințele teoretice cu exerciții practice aplicate, disciplina pregătește viitori psihologi, consilieri și terapeuți pentru a evalua corect și a sprijini optim dezvoltarea copiilor cu nevoi speciale. Prin accentul pus pe o viziune integrată, empatică și etică asupra diversității în dezvoltare, cursul își propune să formeze profesioniști capabili să răspundă nevoilor reale ale societății, să detecteze precoce dificultățile de dezvoltare și să contribuie activ la incluziunea și bunăstarea copiilor în școală și în comunitate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Examen scris	70%
10.5 Seminar/laborator	Activități de grup și individuale prin intermediul cărora să se facă demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Evaluare continuă – activități de grup și individuale	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Punctaj obținut la examenul scris de minim 50% (= 3 puncte).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
25.04.2025

Semnătura titularului de curs
Lect. univ. dr. Lavinia Cheie

Semnătura titularului de seminar
Asist. univ. dr. Narcisa Prodan

Data avizării în departament:
...

Semnătura directorului de departament
.....